

ikke var kommet andetsteds fra. Denne Lov blev nu imidlertid vedtagen for hele Landet, og den har jo vakt en stor Misforholdelse rundt omkring. Jeg skal ikke oplaste mig til Dommer over, om denne er begrundet eller ikke; men den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amts 3die Valgfreds (D. Müller,) saavidt jeg veed, kom med en Dyring, som forekom mig at tale for, at man burde gjøre en Forandring i den nu gjældende Lov, idet han sagde, at en Mand, der vilde have Tillæbelse til at give en høiere Rente end 4 pCt., maatte faa at stige give en Bøde for at faae Tillæbelse dertil, da han maatte søge en Bevilling hos Ministeriet, der kostede fra 5 Rd. til 16 Rd. Dengang denne Lov i 1855 blev vedtagen, var der et Ændringsforslag til 3die Behandling her i Thinget, som for Afstemningen blev deelt i to Dele, hvoraf den ene Deel blev bortstemt. Dersom den Deel, der blev bortstemt, var vedbleven at bestaae, vilde Folgen deraf have været, at der ikke maatte have været givet mere end 4 pCt. af de Capitaler, der laanes ud i faste Eiendomme, indtil $\frac{2}{3}$ af Eiendommens Taxations-Værdi, men at der derimod med Hensyn til den øvrige Deel af Værdien skulde kunne stiftes Laan til en høiere Rente. Jeg maa tilstaae, at jeg i dette Øieblik ikke hukker, om det var 5 pCt., der kunde gives, eller det var en ubunden Rente; men jeg troer, der kunde være Anledning til at vende tilbage hertil, at man nemlig kunde fastsætte, at der kun maatte gives indtil 4 pCt. for Capitaler, der ikke overfred $\frac{2}{3}$ af Eiendommens Værdi, og at der for den øvrige Deel maatte gives en høiere Rente, hvorledes man nu vilde bestemme denne. Herved undgik man dette Bevillingsvæsen, som er en Uting i vor Lovgivning, saaledes som dens Princip nu er, og man befriede derved dem, der trængte til at laane Penge, fra en aldeles overflødig Udgift. Dersom man kunde faae denne Ændring indbragt i Lovforslaget, saa troer jeg, at det vilde være gavnligt for Landet i det Hele, og jeg veed ikke, om det ogsaa da skulde være Tilfældet, at Regjeringen ikke vilde gaae ind derpaa. Dette Spørgsmaal har den ærede Minister endnu ikke udtalt sig om, da det ikke laa for, dengang han udtalte sig; men efter min Formening vilde

det dog være en Prøve værd at see, om han vilde gaae ind derpaa eller ikke. Det er ikke sagt, at den ærede Minister idag erklærer sig over dette Punkt, og det Rigtigste vilde derfor efter min Mening være, at vi lode Sagen gaae til 2den Behandling, for at man maatte ved en Underhandling med den ærede Minister kunde komme til dette Resultat. Med denne Tanke for Die er det, at jeg vil stemme for Sagens Overgang til 2den Behandling og anbefale dem, der troe, at der var noget Rigtigt i, navnlig at Bevillingsvæsenet i denne Henseende høves, til ogsaa at give deres Stemme til Overgangen til 2den Behandling.

Fischer: Naar man læser det Foredrag igjennem, hvormed den ærede Forslagsstiller ledede Fremlæggelsen af det foreliggende Forslag, da finder man dert mange Momenter, som man vistnok maa indrømme Sandheden af; men den Anvendelse, som den ærede Forslagsstiller har gjort af dem, er en saadan, at jeg for mit Bedkommende aldeles ikke kan tiltræde den, men tvertimod maa mene, at naar de givne Momenter ret overveies, da maae de lede til et Resultat, som er lige modsat det, hvortil den ærede Forslagsstiller er kommen. Det hedder saaledes i hans Motivering, at Pengene ere forsvundne, og at der ved disses Forsvinden er fremkommet en høist beklagelig Tilstand for de Landeieendomsbesiddere, der behøve Laan i deres Eiendomme. Det er ganske vist rigtigt, at Pengene ere forsvundne, og at det er blevet vanskeligere at erholde Laan i Eiendomme, og at dette for Besidderne af disse Eiendomme er et høist beklageligt Tilfælde. Det er endvidere Sandhed, at det kan være høist trykkende for Den, der skal have Laan, at maatte give en høi Rente, thi han kan have beregnet sin hele Bedrift efter en vis Rentefod, til f. Ex. 4 pCt., og skal han give en betydelig høiere Rente, er det ogsaa klart, at han har kjøbt sin Eiendom for dyrt, og han sidder da i en uheldig Tilstand; dette er Altsammen rigtigt. Det er ligeledes vist, at forøgede Udgifter, i hvilken som helst Stikelse de end komme, ere trykkende, og kunne efter Omstændighederne blive i høi Grad trykkende, og det er derfor ogsaa vist, at en Forhøielse af Rentefoden kan